พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕

นิทราชาคริต

(ฉบับการ์ตูน)

หนึ่งในนิทานจากอาหรับราตรี

CARTOONS by SKY BOOK LEARNING

นิทราชาคริต

(ฉบับการ์ตูน)

ISBN : 978-974-389-750-4
หนังสือ นิทราชาคริต (ฉบับการ์ตูน)
เล่าเรื่อง ชลลดา ชะบางบอน
พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2550
ราคา 135 บาท

สงวนลิขสิทธิ์โดย บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ชลลดา ชะบางบอน
นิทราชาคริต (ฉบับการ์ตูน).-- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2550.
150 หน้า
1. นิทาน.
I. ชื่อเรื่อง.
398.2
ISBN 974-389-750-4

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด
SKYBOOK COMPANY LIMITED
www.skybook.co.th

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด
บรรณาธิการที่ปรึกษา ดร. ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล
บรรณาธิการอำนวยการ ฟองเพ็ญ อาชาเกวัฒ
บรรณาธิการ รุ่งโรจน์ อาชาเกวัฒ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ รัตนา ภูมิพิทักษ์
เล่าเรื่อง ชลลดา ชะบางบอน
ภาพประกอบ วีรนิตย์ แสงสว่าง
ออกแบบปก ศิรินภาพย์ ใจปทุม
คอมพิวเตอร์กราฟิก ศิริลักษณ์ กรัพย์มูล
พิสูจน์อักษร พัชรินทร์ ศรีวัตร
พิมพ์ที่ บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติ้งส์ จำกัด
โทรศัพท์ 0-2812-1484
จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด
515/276-8 ถ. รังสิต-ปทุมธานี
ต. ประชาธิปัตย์ อ. ธัญบุรี
จ. ปทุมธานี 12130
โทรศัพท์ 0-2958-1125-7
0-2567-5119
โทรสาร 0-2567-5105
e-mail : sales@skybook.co.th
www.skybook.co.th

หากท่านผู้อ่านซื้อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด และพบว่าหนังสือสลับหน้า พิมพ์ไม่ชัดเจน
หน้าขาดหายไม่ครบ หรือความบกพร่องอื่นใดอันเนื่องมาจากกระบวนการพิมพ์และการเข้าเล่ม กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัทฯ เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

คำนำสำนักพิมพ์

จากช่วงเวลาที่ผ่านมา สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ โดยทีมงาน CARTOONS LEARNING ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ทั้งทางด้านวรรณคดีไทย นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมจากต่างแดน รวมถึงเรื่องราวจากหน้าประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นและจูงใจให้น้อง ๆ เยาวชนได้ร่วมกันอนุรักษ์มรดกอันล้ำค่าทางวรรณกรรมทุก ๆ เรื่องของไทยเราไว้

ต้องขอกล่าวยกย่องไว้ ณ ที่นี้ว่า เหล่ายอดนักปราชญ์ในอดีต ทั้งองค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ทรงเป็นเอกทางกวี ข้าราชสำนักผู้อุทิศตัวให้แก่งานประพันธ์ อีกทั้งเหล่านักวิชาการ และผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่าง ๆ ที่ได้ช่วยกันรังสรรค์ผลงานอันเปรียบเสมือนแก้วมณีสู่บรรณพิภพเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นรากฐานสำคัญให้ทีมงาน CARTOONS LEARNING ได้เจริญรอยตาม และให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้จากวัฒนธรรมในอดีตที่ถูกครรลอง

สำนักพิมพ์หวังว่าท่านผู้ปกครองและผู้อ่านทุกท่านจะเลือกหนังสือในชุด CARTOONS LEARNING เป็นหนังสือเล่มแรกให้เยาวชนอ่าน เพราะผู้เขียนได้เก็บใจความจากเนื้อหาสาระอย่างครบถ้วน ใช้ถ้อยคำสำนวนที่กระชับเข้าใจง่าย ภาพการ์ตูนประกอบสวยงาม สนุกสนาน เพื่อเป็นอีกหนึ่งแรงในการร่วมอนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบสานมรดกทางวรรณกรรมของเราตามเจตนารมณ์และวิสัยทัศน์สำคัญของสำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ นั่นคือ **"ผู้นำการผลิตหนังสือมาตรฐาน ให้ความรู้ เข้าใจง่าย สร้างสรรค์เพื่อเยาวชนและสังคมไทย"**

ในนามของทีมงาน CARTOONS LEARNING และสำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ หากท่านมีข้อสงสัยต้องการแนะนำหรือติชมประการใด สามารถส่งจดหมายมาได้ตามที่อยู่ของสำนักพิมพ์ หรือฝากผ่านทางเว็บไซต์ www.skybook.co.th เพื่อสำนักพิมพ์จะได้นำคำแนะนำของท่านไปปรับปรุงและพัฒนาในโอกาสต่อไป

ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนสนับสนุนสำนักพิมพ์และไว้วางใจผลงานของเรามาตลอด

สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์

คำนำผู้เขียน

นิทราชาคริต เป็นหนึ่งในเรื่องเล่านิทานซ้อนนิทานจากเรื่อง **อาหรับราตรี** ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาล ที่ ๕) ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นด้วยพระปรีชาสามารถในทางกวีนิพนธ์ ด้วยรูปแบบคำประพันธ์ประเภทลิลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพระราชทานเป็นของขวัญปีใหม่แก่พระบรมวงศานุวงศ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๒๒

นับว่าพระองค์ทรงเป็นชาวไทยคนแรกที่นำเนื้อหาจากเรื่องอาหรับราตรีมาพระราชนิพนธ์เป็นภาษาไทย นอกจากนี้ **ลิลิตนิทราชาคริต** ยังนับว่ามีลักษณะแปลกใหม่จากธรรมเนียมการแต่งลิลิตในสมัยก่อนที่มักจะนำเค้าโครงเรื่องมาจากประวัติศาสตร์และศาสนามาใช้ในการแต่งเป็นสำคัญ

เรื่องราวของ **อาบูหะซัน** บุตรพ่อค้าเศรษฐีชาวนครแบกแดดที่ใช้ชีวิตเสเพลคบเพื่อนฝูงนับร้อยคน แต่ล้วนแล้วเป็นเพียงเพื่อนกินทั้งสิ้น เพราะเมื่อยามเขามีปัญหา ขัดสนเงินทองเพื่อนเหล่านั้นกลับไม่ยอมยื่นมือเข้าช่วยเหลือแม้เพียงคนเดียว มีแต่มารดาผู้ร่วมแบกรับความทุกข์ใจไปพร้อมเขา จนกระทั่งกาหลิบผู้ครองนครปลอมพระองค์มาเป็นสหายกับเขา เกิดเป็นเรื่องราวสนุกสนาน อลเวง ท่ามกลางบรรยากาศแห่งดินแดนอาหรับ ทั้งในเขตพระราชฐานและรอบราชอาณาจักร ทำให้ร่วมสัมผัสได้ถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความรักของแม่ที่มีต่อลูก วัฒนธรรม ประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติแห่งศาสนาอิสลามที่น่าสนใจ

ทั้งนี้ นิทราชาคริต ได้รับการแปลจากภาษาอาหรับเป็นภาษาอังกฤษ และล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ทรงแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ศัพท์บางคำจึงอาจฟังแล้วไม่คุ้นหูนักอ่านในปัจจุบัน เนื่องด้วยวิวัฒนาการแห่งการเปลี่ยนแปลงทางภาษา และ **นิทราชาคริต** (ฉบับการ์ตูน) เล่มนี้ต้องการคงไว้ซึ่งพระเกียรติคุณของพระองค์ท่านในทางอักษรศาสตร์และวรรณคดี เราจึงคงไว้ซึ่งรูปแบบจากเค้าโครงเดิม ด้วยหวังว่าผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ในการอ่านโดยบริบูรณ์

ชลลดา ชะบางบอน

ก่อนเข้าเรื่อง...

นิทราชาคริต มีที่มาจากเรื่อง SLEEPER AWAKEN ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในนิทานอาหรับราตรี หรือ THE ARABIAN NIGHT'S ENTERTAINMENT มูลเหตุแห่งการเล่านิทานต่อเนื่องถึงหนึ่งพันกับอีกหนึ่งราตรีนั้นมีที่มาว่า

สุลต่านชาร์เรียร์ พระราชาแห่งกรุงแบกแดด ทรงยกดินแดนด้านเหนือให้พระอนุชาชาห์เชนันปกครอง ต่อมาสุลต่านทรงคิดถึงพระอนุชาจึงทรงส่งสาส์นเชิญเสด็จมาเฝ้าฯ ระหว่างทางนั้นพระอนุชานึกห่วงใยพระชายาจึงทรงม้าย้อนกลับวังในเวลาดึก ปรากฏว่าพบพระชายาบรรทมหลับอยู่กับชายอื่น จึงทรงบันดาลโทสะฆ่าคนทั้งสอง รีบเสด็จกลับค่ายพักแรม แล้วออกเดินทางสู่นครแบกแดด เมื่อถึงอาณาจักรของพระเชษฐาก็มิใคร่สนุกสนานกับมหรสพที่สุลต่านจัดไว้ต้อนรับ กลับหมองเศร้าเสียพระทัยตลอดเวลา แม้ว่าพระเชษฐาจะชวนออกไปล่าสัตว์ก็ไม่ตามเสด็จไปด้วย

คืนหนึ่ง ขณะที่สุลต่านยังประทับอยู่นอกวัง พระอนุชาชาห์เชนันดำเนินอย่างเศร้าสร้อยอยู่ในสวนก็เห็นพระชายาของพระเชษฐาลอบเสด็จมาพร้อมกับทาสแขกดำ ทั้งสองกระทำตนดั่งเป็นคู่กัน พระอนุชาจึงปลงตกว่าสตรีเพศย่อมกระทำชั่วช้าสามานย์เมื่อมีโอกาส เมื่อพระเชษฐาเสด็จกลับมาในวันรุ่งขึ้น เห็นพระอนุชาหายเศร้าอย่างฉับพลันก็แปลกพระทัย ทรงซักถามจนรู้ความจริง และพิสูจน์จนเห็นกับตาแล้วก็รับสั่งให้ประหารทั้งพระมเหสีและชายชู้ ส่วนพระองค์ได้สาบานตนว่าจะไม่รักใครอีก แต่มีรับสั่งให้นำสตรีมาถวายคืนละ ๑ คน และวันรุ่งขึ้นก็ให้ประหารนาง เป็นดังนี้อยู่หลายคืน อิตาอำมาตย์นางเชหะระซัด ทนดูผู้บริสุทธิ์เสียชีวิตไม่ได้ จึงขออาสาถวายตัวและนำน้องสาวเข้าวังด้วย วางอุบายเล่านิทานไม่จบเรื่องไว้ทุกคืน ๆ สุลต่านซึ่งทรงฟังอยู่ด้วยอยากรู้ตอนต่อไป จึงยับยั้งการประหารไว้จนถึง ๑,๐๐๑ ราตรี ทรงพอพระทัยสติปัญญาของนางเชหะระซัดมาก จึงทรงประกาศแต่งตั้งนางเป็นพระมเหสีคู่บัลลังก์ในที่สุด **นิทราชาคริต** เป็นเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งของนางเชหะระซัด เรื่องนี้ทั้งสนุกสนาน ชวนชัน แฝงแง่คิดสอนใจ

เรื่องราวแห่งชีวิตอลเวงของอาบูหะซันใน **นิทราชาคริต** กำลังจะเริ่มต้น ณ บัดนี้

พระเจ้าอาฐุน-
อาถราษจิต
พระนางโซปิเค
อาบูหะซัน
นางนอศาซอส-
อัวดัค

นางจอมแก้ว
และสามี

เสนาบดี
ไกยฟ้า

อีแมนชั่ว
และศิษย์ทั้งสี่

เสนาบดี
เผดเจ

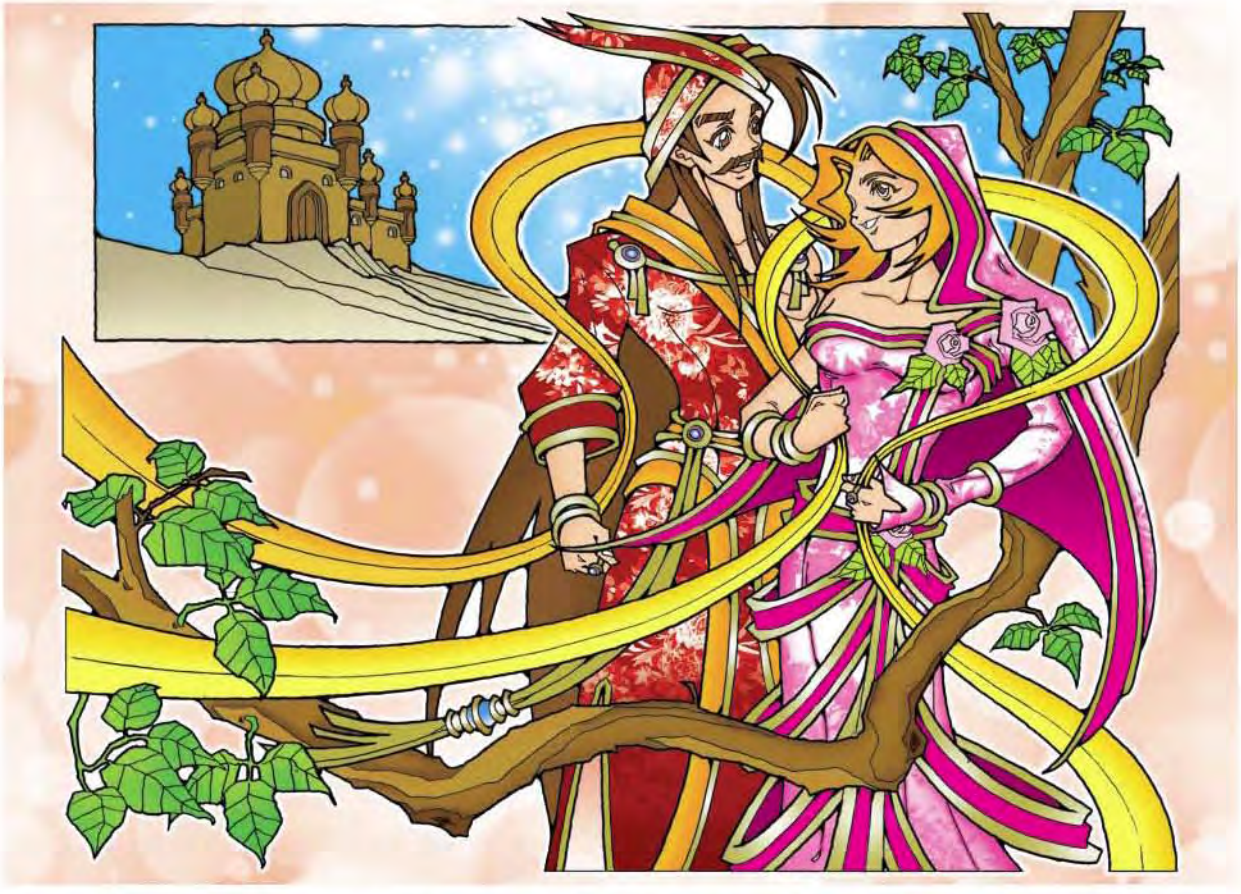

ดินแดนอารเบีย ระหว่างทะเลแดงและอ่าวเปอร์เซีย ณ นครแบกแดด เมืองหลวงของประเทศอาหรับเตอรกีอียิปต์ **มีพระเจ้าฮารูนอาลราษจิต**เป็นกาหลิบครองราชสมบัติ พระองค์ทรงมีพระมเหสีผู้เลอโฉม พระนามว่า **พระนางโซบิเด** พรั่งพร้อมด้วยเหล่าสนมกำนัลกว่าพันคน คอยถวายงานรับใช้อย่างใกล้ชิด ในพระราชวังอันงดงามตระการตานั้นเล่าก็มั่งคั่งด้วยทรัพย์สินมหาศาล ทั้งยังมีบริวารแวดล้อมอีกมากมาย นครนี้สุขสมบูรณ์ดั่งสรวงสวรรค์ก็ไม่ปาน

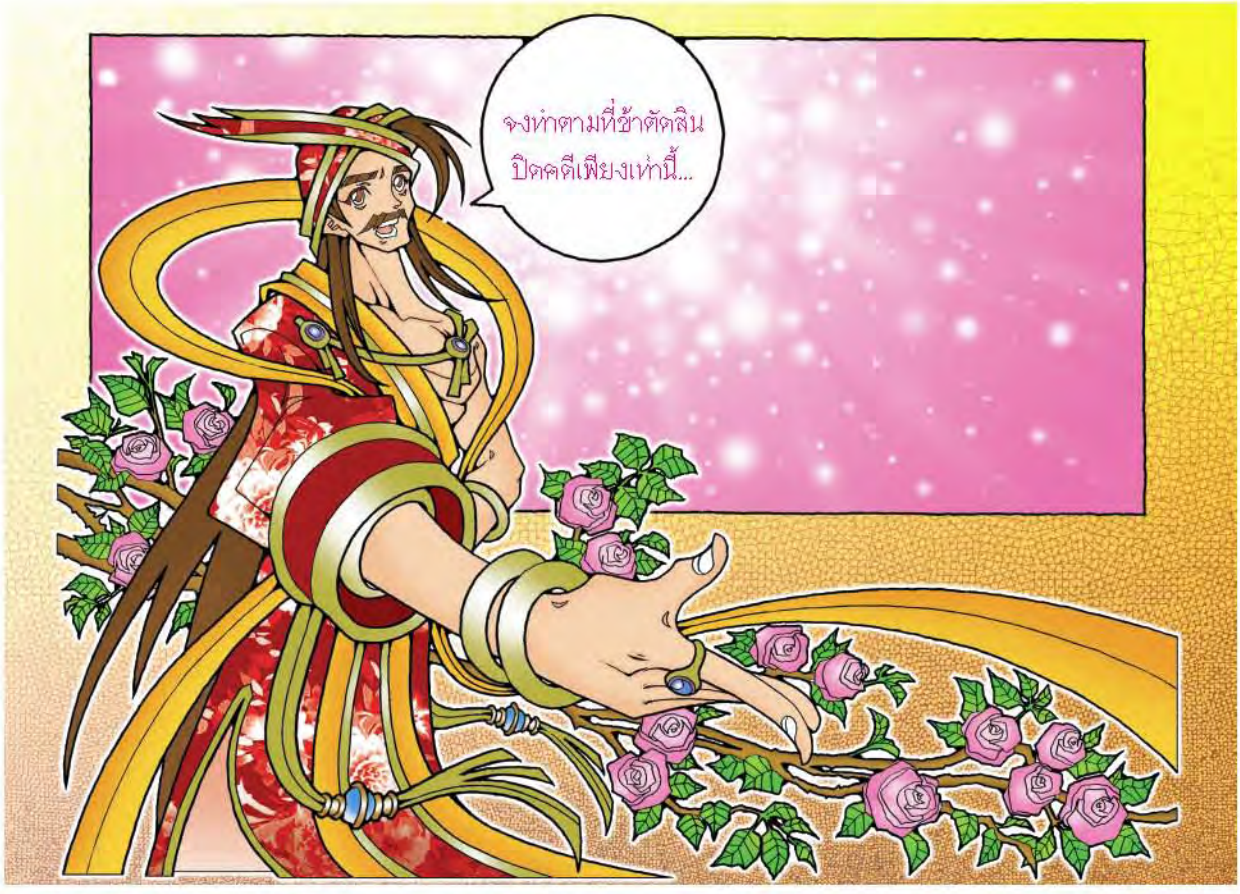

บรรดาไพร่ฟ้าราษฎรในราชอาณาจักรของพระองค์ล้วนอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข เพราะกาหลิบทรงปกครองอย่างพระเจ้าทรงธรรม โดยทรงใช้หลัก***ราชกิจสี่ประการ*** กล่าวคือ

"...ตริจาตุราชการ คือวิจารณ์คุณโทษ ประโยชน์ผลผู้ทำ กรรมชอบผิดแด่ไท้ชอบชอบให้ควรการ..." อันเป็นราชกิจ***ข้อที่หนึ่ง*** หมายถึง การทำหน้าที่ตัดสินคดีความตามที่มีผู้ร้องทุกข์ ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรมนั่นเอง พระองค์ทรงวินิจฉัยคดีอย่างรอบคอบและตัดสินอย่างยุติธรรมทุกครั้ง

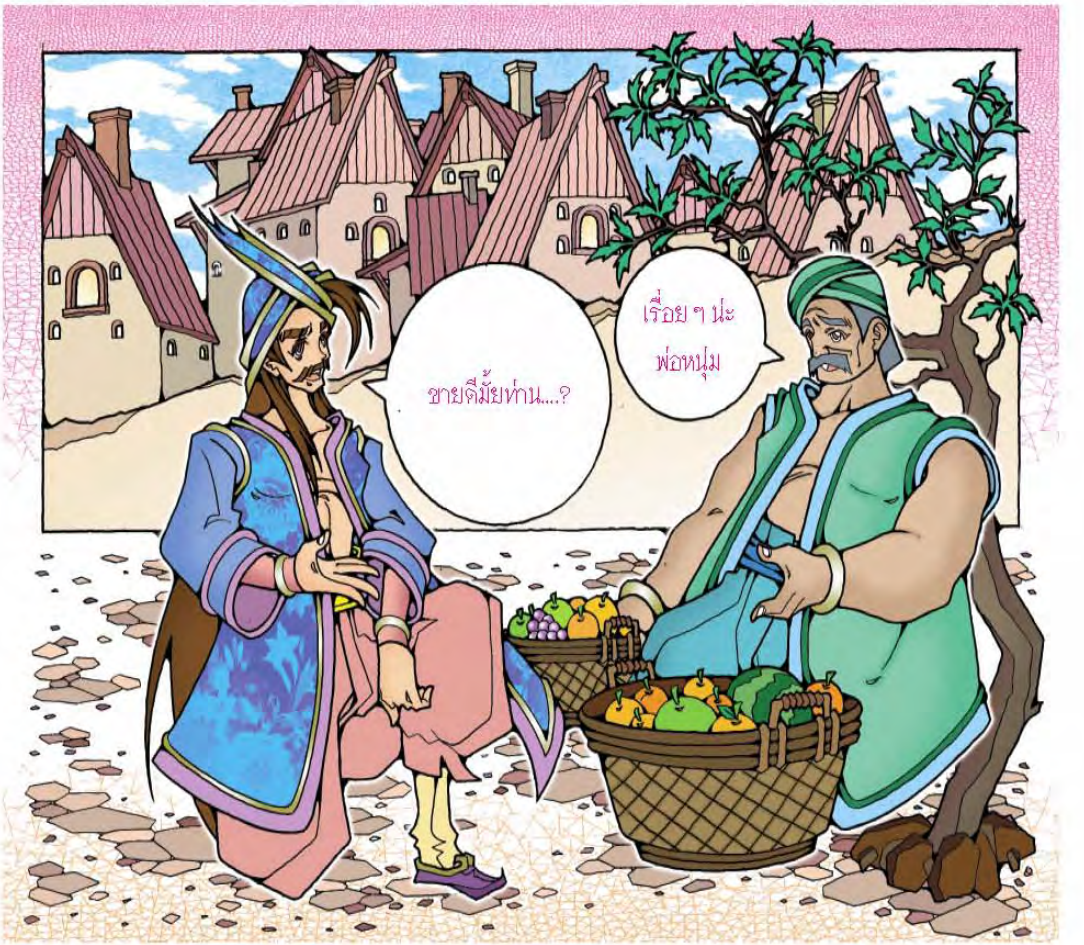

คุณธรรม***ข้อที่สอง*** คือ *"...หนึ่งวิจารณ์ทั่วทุกข์ สุขอำมาตย์ราษฎร ดังอธิกรณ์ถ้อยความ ตามสมควรคุณโทษ..."* อันหมายถึง การบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร พระเจ้าฮารูนอาลราษจิต ทรงมักจะปลอมพระองค์เป็นสามัญชน เสด็จประพาสยังที่ต่าง ๆ เพื่อตรวจตราดูแลทุกข์สุขของราษฎรด้วยพระองค์เอง ไม่ถือพระองค์ว่าทรงเป็นกาหลิบผู้ยิ่งใหญ่เลย

คุณธรรมใน**ข้อที่สาม** มีว่า *"...หนึ่งตริประโยชน์พารา ประมวลมาซึ่งราชทรัพย์ โดยฉบับบูรพา เลี้ยงศาสนาณาจักร บริรักษ์นครโดยควร..."* อันหมายถึง การบำรุงผลประโยชน์แก่บ้านเมือง โดยพระองค์ทรงแบ่งราชทรัพย์ส่วนหนึ่งเพื่อบำรุงศาสนาและพัฒนาบ้านเมือง ทำให้นครแบกแดดเป็นศูนย์กลางแห่งความมั่งคั่ง ทั้งด้านเศรษฐกิจการค้าและศาสนสถาน ดังปรากฏมัสยิดที่งดงามมากมายทั่วนคร

คุณธรรม***ข้อที่สี่*** ในราชกิจแห่งกาหลิบก็คือ การป้องกันพระราชอาณาจักรให้ปราศจากข้าศึกศัตรู ดังว่า *"...หนึ่งใต่สวนการศึก ระลึกภายนอกใน เพื่อราญไพรียุทธ์ ทุกทิศประทุษป้องกัน สรรพภัยผ่อนปรน จาตุรณราชกิจ..."* โดยพระองค์ได้ทรงฝึกฝนให้ทหารทุกคนมีฝีมือยอดเยี่ยม รวมไพร่พลเป็นกองทัพที่เกรียงไกร และพร้อมรับมือข้าศึกศัตรูอยู่ตลอดเวลา กิตติศัพท์ข้อนี้เลื่องลือไปไกล ทำให้เหล่าอาณาจักรโดยรอบครั่นคร้าม จึงไม่มีใครกล้ายกทัพมาราวี

เหล่าราษฎรน้อยใหญ่ที่พระองค์ทรงปกครองจึงอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย ร่มเย็นเป็นสุขโดยถ้วนหน้ากัน ดังเช่นครอบครัวของพ่อค้าวานิชเฒ่าผู้หนึ่งที่สามารถสร้างฐานะจากนายวานิชธรรมดา ๆ จนเป็นเศรษฐีคนสำคัญแห่งเมืองแบกแดด นายวานิชเฒ่าผู้นี้มีภรรยาชื่อ **นางจอบแก้ว** และมีบุตรชายหัวแก้วหัวแหวนคนเดียวนามว่า **อาบูหะซัน**

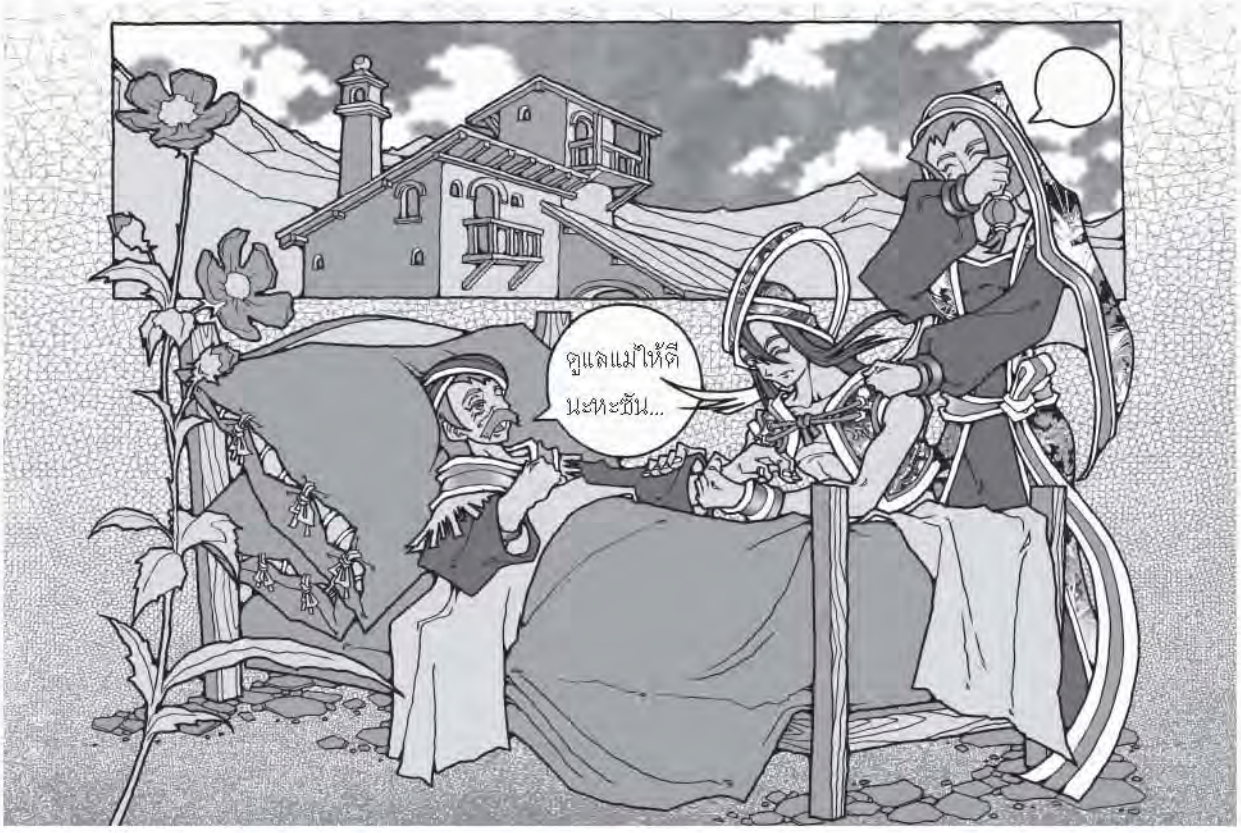

ตั้งแต่หนุ่มจนชรา นายวานิชทำงานสร้างฐานะโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ทรัพย์สินเงินทองเพิ่มพูนมหาศาล ครอบครัวก็มีแต่ความรักความอบอุ่นมาโดยตลอด จนกระทั่งล้มป่วยลงด้วยโรคชรา หมอทุกรายกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าหมดหนทางรักษาเสียแล้ว เพราะระบบในร่างกายอ่อนล้าเนื่องจากทำงานหนักมาหลายสิบปี นายวานิชรู้ตัวว่าคงมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่นาน จึงเรียกบุตรและภรรยามาสั่งเสียว่า “หะซันเอ๋ย... เมื่อพ่อจากไปแล้วเจ้าจงเป็นหลักให้ครอบครัว ใช้วิชาค้าขายของพ่อเลี้ยงชีพต่อไป ทรัพย์ทั้งหมดพ่อยกให้เจ้า จงดูแลแม่แทนพ่อด้วยนะลูกรัก...”

คำกล่าวนั้นเหมือนดั่งเป็นคำสั่งเสียครั้งสุดท้าย เพราะเมื่อกล่าวจบนายวานิชเฒ่าก็อาการทรุดหนัก สิ้นใจตายในวันนั้นเอง อาบูหะซันและนางจอบแก้วเศร้าโศกยิ่งนัก สองแม่ลูกจัดการฝังศพนายวานิชเฒ่าอย่างสมเกียรติ และไว้ทุกข์จนครบกำหนดด้วยความเสียใจไม่สร่างซา อาบูหะซันซึ่งขณะนี้อยู่ในวัยหนุ่มคะนองคอยปลอบใจแม่เฒ่าจอบแก้วทุกคืนวัน "อย่าเสียใจไปเลยแม่จ๋า ปาป๊าคงไปอยู่กับอาหล่า* บนสรวงสวรรค์แล้ว เราควรจะยินดีนะจ๊ะ" นางจอบแก้วจึงค่อย ๆ คลายความโศกเศร้าลง

**อาหล่า หมายถึง อัลลอฮ์ พระผู้เป็นเจ้าแห่งศาสนาอิสลาม*

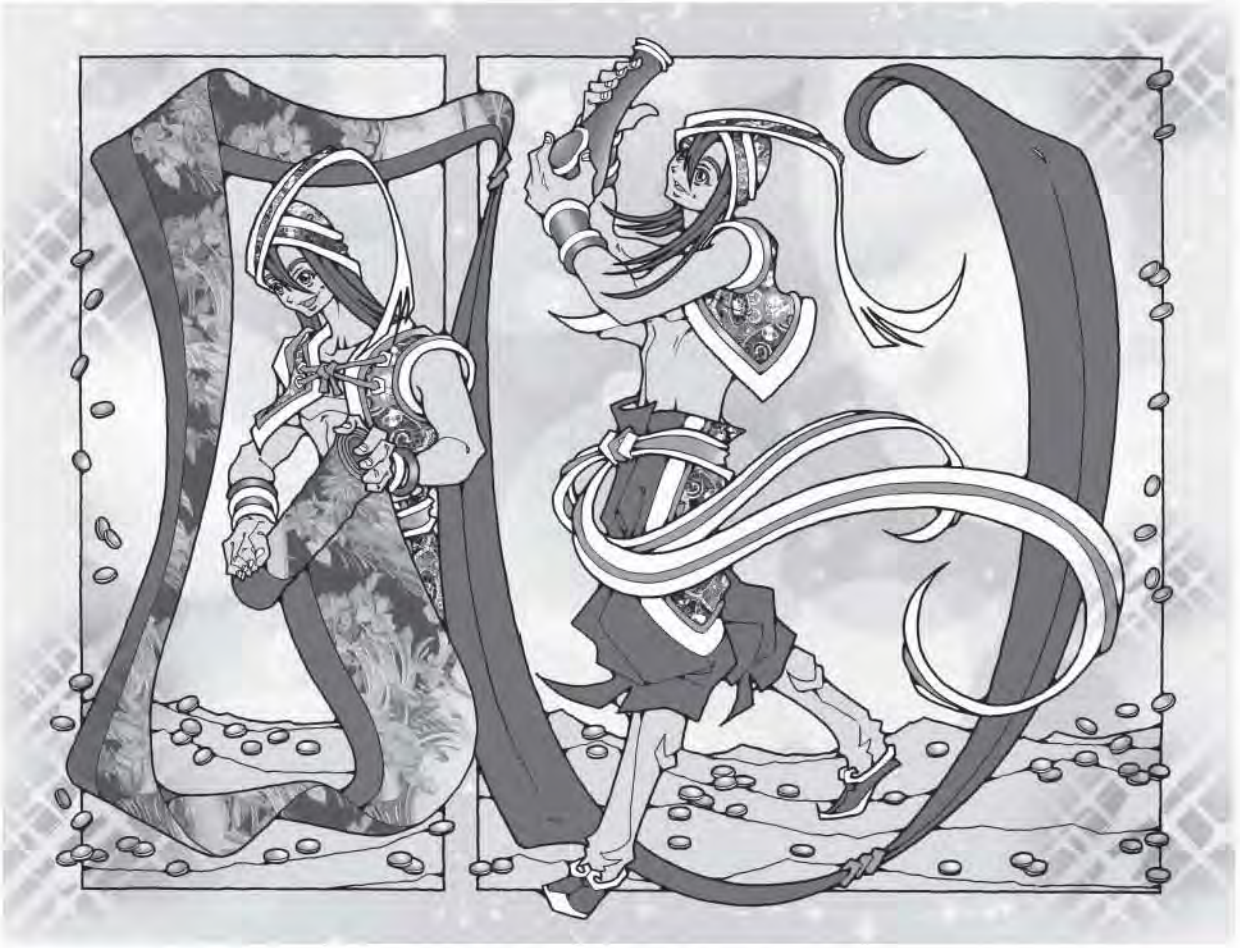

นับจากวันที่ครบกำหนดไว้ทุกข์ อาบูหะซันซึ่งไม่เคยหยิบจับการค้าใด ๆ ก็พยายามตั้งใจเรียนรู้เรื่องการค้าขาย โดยสอบถามจากคู่ค้าคนสำคัญและเหล่านายวานิชสหายของบิดา ซึ่งทุกคนก็ช่วยสอนอาบูหะซันด้วยความเมตตาสงสาร เพราะหะซันต้องสูญเสียพ่อไปอย่างกะทันหัน ด้วยสติปัญญาอันชาญฉลาดเหนือเด็กหนุ่มทั่วไป อาบูหะซันจึงเรียนรู้กลวิธีการค้าได้อย่างรวดเร็ว

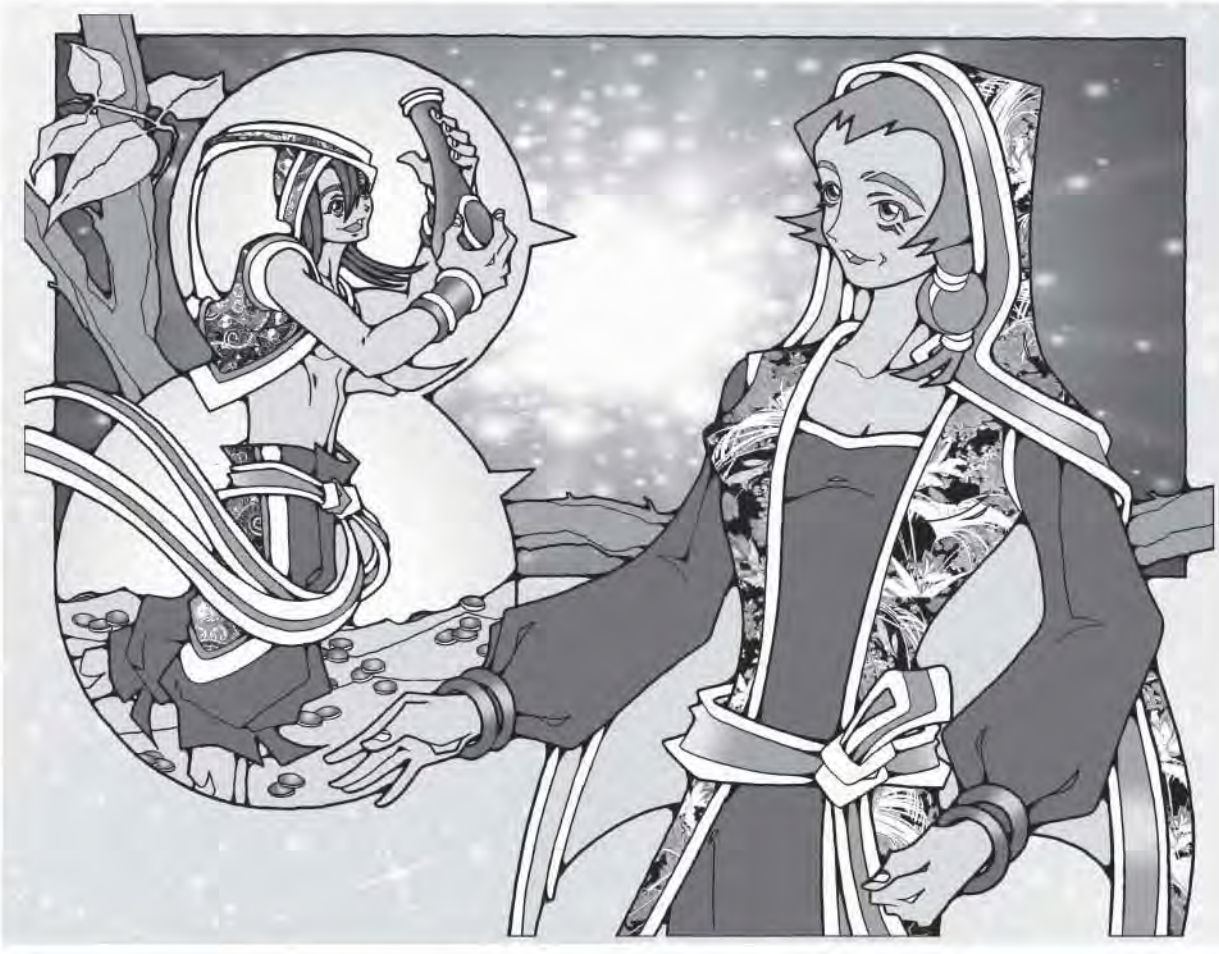

ไม่นานหนุ่มน้อยอาบูหะซันก็กลายเป็นพ่อค้าคนสำคัญแทนที่บิดาของตนได้ การค้าของครอบครัวเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับโดยไม่ต้องใช้จ่ายทรัพย์เดิมที่บิดาสะสมไว้แม้แต่น้อย นอกจากนั้น อาบูหะซันยังเพิ่มผลกำไรและเก็บออมสมทบกับของเดิมได้อีกมากมาย นางจอบแก้วแสนยินดีที่บุตรชายเป็นคนเอาการเอางาน ขยันหมั่นเพียร เป็นที่พึ่งของครอบครัวและบริวารอีกหลายสิบชีวิตได้เป็นอย่างดี

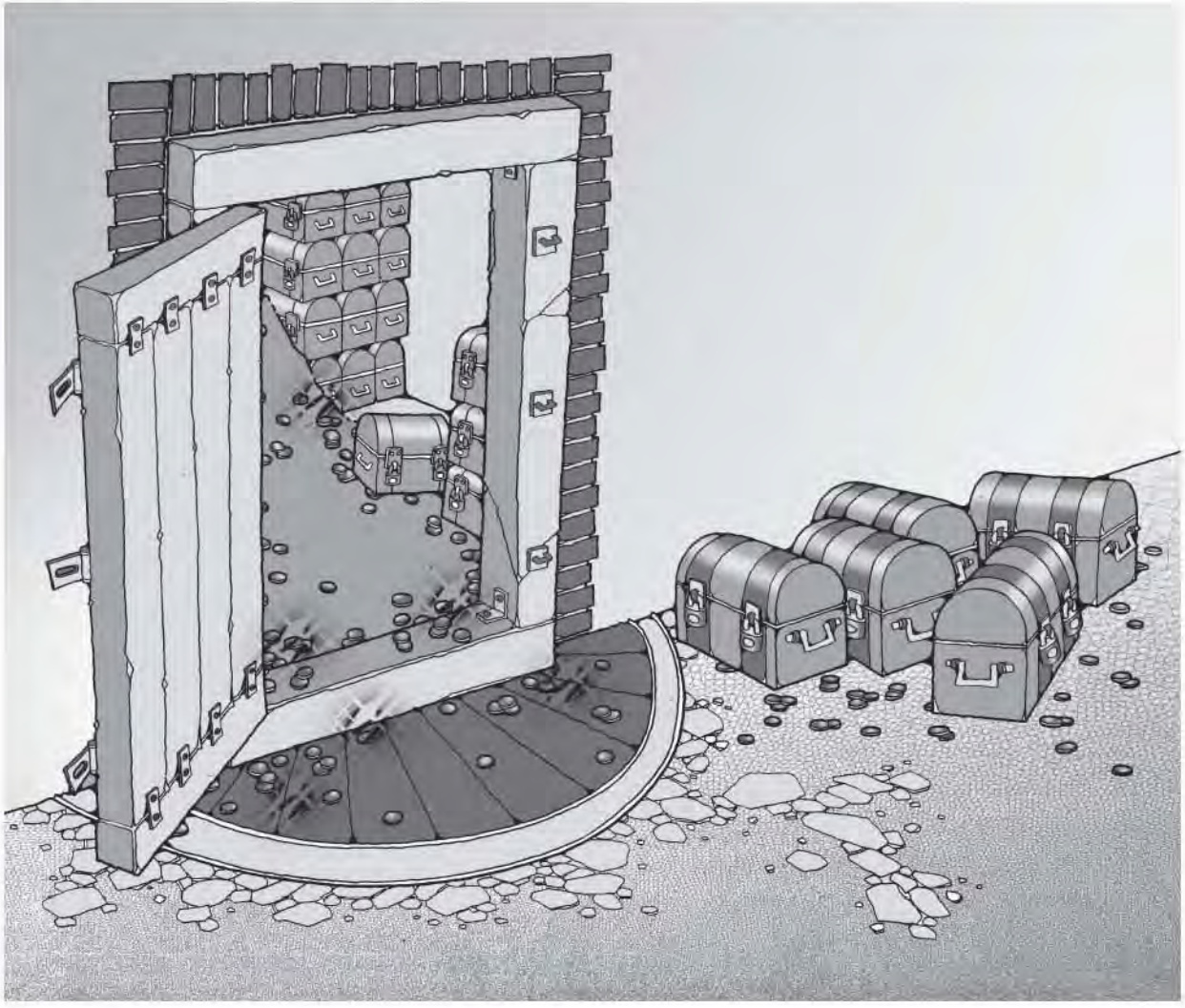

วันคืนล่วงเลยไป อาบูหะซันนายวานิชหนุ่มเศรษฐีคนใหม่แห่งเมืองแบกแดดยังทำงานโดยไม่เคยหยุดพักผ่อน ทรัพย์สมบัติเพิ่มพูนจนในห้องเก็บสมบัติเต็มไปด้วยหีบบรรจุเหรียญทองหลายร้อยใบ ทองบางส่วนล้นออกมากองอยู่ภายนอก ส่งแสงเรืองรองอร่ามตา

นางจอบแก้วมารดาได้แต่เฝ้ามองบุตรชายและสหายจอมปลอมเหล่านั้นอย่างห่วงใย แม้นางเคยเตือนอาบูหะซันว่า “ลูกเอ๋ย...เพื่อนของเจ้าทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นเพื่อนกินคอยจ้องแต่สูบความเจริญไปจากเจ้า วันใดที่เจ้ายากจนลงคนเหล่านี้จะมีกี่คนเชียวที่ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ จงฟังแม่แล้วเก็บออมเงินทองไว้บ้างเถิด” อาบูหะซันฟังมารดาแล้วก็หัวเราะ “ฮ่ะฮ่า...แม่ไม่เห็นหรือว่าเงินทองของเรามิได้ร่อยหรอลงเลย ลูกจะจัดงานเลี้ยงคนทั้งเมืองเป็นปี ๆ ก็ยังไหว แม่อย่าห่วงไปเลย” แต่ระหว่างแม่กับลูกใครกันเล่าที่พูดถูกต้อง...